



Datum besluit B&W 14 februari 2023  
Forumverg. d.d. 7 maart 2023  
Agendapunt nr. 10  
Portefeuillehouder(s) G.J.H. van Malsen - Volkshuisvesting, Integratie, Emancipatie,  
Armoedebestrijding en Welzijn  
Redacteur N. Tahboun  
Doorkiesnummer (070) 326 13 02  
Domein / Team Beleid Sociaal Domein  
Corsanummer 23.008569

Aan de Raad,

**1. Onderwerp**  
Actieplan Armoedebestrijding+

**2. Voorstel**  
In te stemmen met het actieplan Armoedebestrijding+.

**3. Inleiding**  
De gevolgen van de recordinflatie en de energiecrisis hebben ertoe geleid dat inwoners met een laag inkomen, en sinds kort ook middeninkomens, moeite hebben met rondkomen. De minimahuishoudens hebben we goed in beeld. De middeninkomens hebben we niet goed in beeld, omdat zij niet in aanmerking komen voor gemeentelijke minimavoorzieningen. Uit verschillende cijfers, data en signalen die we uit de stad krijgen, blijkt dat met name minima hard zijn getroffen door de inflatie- en energiecrisis.

Zo zijn:

- de kosten voor bijzondere bijstand in 2022 met circa 15 procent zijn toegenomen van 1.3 naar 1.5 mln. euro;
- het aantal huishoudens met een laag inkomen, d.w.z. tot max 130% van het Wettelijk Sociaal Minimum (WSM), significant gestegen; en
- het aantal hulpvragen en/of aanvragen die maatschappelijke partners in 2022 hebben ontvangen aanzienlijk gegroeid.

Daarbij komt dat ondanks de gevolgen van de eerdergenoemde crises relatief weinig huishoudens zich effectief melden bij de gemeente met financiële hulpvragen. Het college constateert onder meer dat het Servicepunt Geldzaken, dat valt onder het Financieel Service Punt, relatief beperkt wordt bezocht door huishoudens die moeilijk rondkomen vanwege de inflatie- en energiecrisis. Dit geldt voor zowel minima als middeninkomens. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat deze groepen hun weg naar de bestaande ondersteuning (nog) niet lijken te vinden. Bijvoorbeeld omdat zij niet goed bereikt worden en dus onvoldoende geïnformeerd zijn over de verschillende ondersteuningsmogelijkheden. Dit kan ertoe leiden dat (financiële) problemen onder de radar blijven, groter worden en pas in een later stadium zichtbaar gaan worden.

Het college is groot voorstander van een samenleving waar iedereen meedoet en, ook wanneer het tegen zit, naar elkaar omkijkt. Daarom neemt het college per direct een aantal impulsmaatregelen om minimahuishoudens en middeninkomens die geconfronteerd worden met de inflatie- en energiecrisis een steun in de rug te geven. Deze impulsmaatregelen zijn opgenomen in het actieplan Armoedebestrijding+ welke in de bijlage van deze brief is bijgevoegd. In het volgende hoofdstuk gaan we hier nader op in. Met dit actieplan geven we invulling aan de speerpunten uit het bestaande armoedebeleid (zie volgende hoofdstuk). Verder spelen we in op de gevolgen van de inflatie- en energiecrisis.



Tevens werken we met dit actieplan toe naar de ontwikkeling van de integrale armoedeaanpak zoals is opgenomen in het coalitieakkoord 'Gezonde groei. Rijswijkse Koers 2022-2026'. Deze aanpak is erop gericht dat we mensen in armoede niet alleen financieel ondersteunen, maar vanuit het perspectief van preventie en samenhang juist ook helpen om bijvoorbeeld aan het werk te gaan, te leren bewust met geld om te gaan, te sporten, onderwijs te volgen en vrijwilligerswerk te doen. Op deze manier verbinden we de verschillende beleidsterreinen met elkaar en helpen we mensen in armoede om volledig mee te doen in de samenleving. Het college werkt op dit moment aan deze aanpak en verwacht uw raad hier in het laatste kwartaal van 2023 over te informeren.

#### 4. Kern

##### Wat doen we al?

De gemeente Rijswijk biedt vanuit het bestaande armoedebeleid verschillende regelingen om huishoudens met een laag inkomen ondersteuning te bieden. Hierbij ligt de nadruk op preventie, integrale samenwerking, maatwerk en het verhogen van het bereik. In de kadernota Samen Kans-Rijk (21.038720) en de uitvoeringsagenda Kans-Rijk (21.089101) zijn de lokale minimaregelingen, en de overige activiteiten gericht op armoedebestrijding, uitgebreid uiteengezet. Denk hierbij onder meer aan de Ooievaarspas, de collectieve zorgverzekering, de kind regelingen en het faciliteren van maatschappelijke partners zoals de Voedselbank, de Weggeefwinkel en Stichting Urgente Noden (SUN) Rijswijk.

Daarnaast heeft de gemeente Rijswijk in 2022 de energietoeslag uitgekeerd aan huishoudens met een laag inkomen. In 2023 wordt de energietoeslag wederom uitgekeerd. Tevens heeft het college verschillende energiebesparende maatregelen genomen, zoals de inzet van energieambassadeurs. Hierover is uw raad in het laatste kwartaal van 2022 geïnformeerd (zie aanpak bestrijding energiearmoede Rijswijk, 22.055650). Verder heeft Rijk verschillende maatregelen genomen die gericht zijn op het ondersteunen van alle inkomensgroepen en minima in het bijzonder. Zo is het prijsplafond voor energie ingevoerd, is de accijns op benzine verlaagd, is het minimumloon verhoogd en zijn de belastingen op energie (tijdelijk) verlaagd.

##### Wat gaan we doen?

Het actieplan Armoedebestrijding+ beschrijft een vijftal actiepunten die bijdragen aan de ondersteuning van minima en middeninkomens die als gevolg van de inflatie- en energiecrisis moeite hebben met rondkomen. Hierbij gaat het enerzijds om korte termijn acties die gericht zijn op directe ondersteuning voor acute financiële situaties. En anderzijds om lange termijn acties die invulling geven aan de speerpunten van het lokale armoedebeleid en het huidige coalitieakkoord.

De actiepunten zijn:

##### *Directe steun*

1. Extra financiële ondersteuning maatschappelijke partners

##### *Maatwerk*

2. Maatwerk via bijzondere bijstand

##### *Integrale samenwerking*

3. Klankbord armoedebestrijding Rijswijk

##### *Bereik regelingen verhogen*

4. Communicatiecampagne totaalaanpak armoedebestrijding

##### *Preventie*

5. Verkenning doelgroep middeninkomens en inrichting gestaffelde aanpak



Hieronder lichten we de acties achtereenvolgend toe:

## 1. Extra financiële ondersteuning voor maatschappelijke partners

Een aantal maatschappelijke partners waar we mee samenwerken heeft bij ons kenbaar gemaakt dat de subsidie die zij ontvangen onvoldoende toereikend is in verhouding tot de toegenomen kosten. De kostenstijging komt onder meer door de toename van het aantal hulpvragen, het aantal minimahuishoudens en de bedrijfsvoering kosten. De gemeente Rijswijk is zich bewust van de urgentie van deze ontwikkeling en gaat het verzoek van deze partners inwilligen middels de toekenning van een extra financiële ondersteuning in 2023 en 2024.

## 2. Maatwerk via de bijzondere bijstand

Het is aannemelijk dat er gevallen zijn waarbij de bestaande regelingen van het Rijk en de gemeente onvoldoende dekkend zijn voor de vaste lasten. Dit kunnen minimahuishoudens zijn, maar ook middeninkomens die te maken hebben met acute financiële situaties. Voor deze groepen hebben we een passende oplossing: maatwerk vanuit de bijzondere bijstand (hierna bb). In de regel wordt bb verleend als een inwoner een laag inkomen heeft en door onvoorziene omstandigheden bijzondere uitgaven heeft. Denk hierbij aan kosten voor de tandarts, een advocaat of bewindvoerder.

Echter kan bb ook worden verleend aan inwoners met een inkomen boven de 130% van het WSM die door onvoorziene omstandigheden, zoals de inflatie, hoge uitgaven hebben. Indien deze inwoner kan aantonen dat de uitgaven vanwege onvoorziene omstandigheden niet (meer) in verhouding zijn tot het inkomen, kan de gemeente bb verlenen. Bij het beoordelen van bb zijn immers niet de inkomsten, maar de uitgaven leidend. Vaak zijn middeninkomens zich er niet van bewust dat zij in aanmerking komen voor bb. Daarom gaan we in de communicatie uitingen naast minima ook gerichte aandacht besteden aan financieel kwetsbare middeninkomens.

## 3. Klankbordgroep armoedebestrijding Rijswijk

Om armoede vanuit de haarvaten te bestrijden is het van belang dat we nauw samenwerken met maatschappelijke partners in de wijk, met ervaringsdeskundigen, woningbouwcorporaties, energiebedrijven, sleutelfiguren, andere gemeenten, het rijk en experts. Hierbij is het van belang om de juiste mensen en partijen bij elkaar te brengen. Om dit voor elkaar te krijgen richten we de klankbordgroep armoedebestrijding Rijswijk op. Deze bestaat uit ervaringsdeskundigen, partners en sleutelfiguren. De kracht van deze klankbordgroep ligt in de ervaringskennis die we er nadrukkelijk in integreren. We betrekken immers ervaringsdeskundigen, inwoners met een laag inkomen, die vanuit hun eigen leefwereld meepraten, meedenken en meebeslissen over het armoedebeleid. Hierbij is het uitgangspunt om niet alleen over de doelgroep, maar juist met de doelgroep te praten.

De doelen van de klankbordgroep zijn:

- Uitwisseling van kennis- en informatie over het bestaande ondersteuningsaanbod;
- Actief ophalen van signalen over wat er leeft in de stad en hoe het bestaande ondersteuningsaanbod door de doelgroep wordt ervaren;
- Bevorderen van de integrale samenwerking met maatschappelijke partners, sleutelfiguren en ervaringsdeskundigen; en
- het opzetten en uitvoeren van een pilot die bijdraagt aan het oplossen van een actueel thema waar inwoners in armoede mee te maken hebben. Daarbij sluiten we ons aan bij een thema dat ervaringsdeskundigen en maatschappelijke partners vanuit hun eigen leefwereld inbrengen. Op deze manier werken we toe naar een goede basis voor de integrale armoedeaanpak waarin we deze integrale benadering verder uitbreiden.



#### 4. Communicatiecampagne totaalaanpak armoedebestrijding

Om ervoor te zorgen dat alle Rijswijkse inwoners, en financieel kwetsbare huishoudens in het bijzonder, op de hoogte zijn van de ondersteuningsmogelijkheden op het gebied van armoede, gaat de gemeente een stevige communicatiecampagne uitvoeren. In deze campagne brengen we gedurende twee jaar, 2023 en 2024, alle ondersteuningsmogelijkheden op het terrein van armoedebestrijding aan het licht. Ook leggen we de focus op verschillende varianten van armoede, denk hierbij onder meer aan financiële armoede, sociale armoede en menstruatiearmoede. Tevens zorgen we in de communicatie uitingen voor een goede samenhang tussen het reguliere armoedebeleid, het energietransitiebeleid en andere beleidsterreinen. Het belangrijkste doel van de communicatiecampagne is om het bereik van de bestaande armoedeaanpak duurzaam te vergroten.

#### 5. Verkenning doelgroep middeninkomens en inrichting gestaffelde aanpak

Op dit moment is het armoedebeleid gericht op huishoudens met een inkomen tot 130% van het WSM. Ook huishoudens met een inkomen (net) boven de 130% kunnen moeilijk rondkomen door de hoge kosten vanwege de huidige ontwikkelingen in de samenleving. Dat blijkt onder meer uit berichtgeving van het nationaal budgetinstituut Nibud. Deze groep, die we als middeninkomens duiden, hebben we echter niet goed in beeld.

Daarom wil het college huishoudens met een inkomen tussen de 130% en 170% van het WSM in kaart brengen. Dit doen we middels een verkennend onderzoek. We verkennen de aard en omvang van de armoede binnen deze groep, brengen in kaart waar de ondersteuningsbehoefte ligt en onderzoeken wat de beste manier is om gemeentelijke regelingen af te bouwen (d.w.z. een gestaffelde aanpak) om armoedeval te voorkomen. Dit laatste punt is opgenomen in het coalitieakkoord en geven we dus via deze weg uitvoering aan.

### 5. Financiën

De uitvoering van dit actieplan heeft financiële consequenties. De gemeente Rijswijk heeft geen extra middelen gekregen van de rijksoverheid om deze aanvullende maatregelen uit te voeren. We willen daarom aanspraak maken op de Algemene Middelen. Dit is conform de toezegging van het college tijdens het kaderdebat van 5 juli 2022. De toezegging impliceerde dat de overgebleven TONK-middelen weliswaar naar de Algemene middelen overgingen, maar dat hier aanspraak op kan worden gemaakt voor de uitvoering van een armoedeaanpak. Eind 2021 was een bedrag van €697.510,- aan TONK-middelen beschikbaar. Met dit actieplan wil het college uitvoering geven aan deze toezegging.

De actiepunten worden doorlopend in 2023 en 2024 uitgevoerd. De kosten die nodig zijn om het actieplan Armoedebestrijding+ uit te voeren, zijn opgenomen in de begroting. Deze ziet er als volgt uit:

Actie	Toelichting	Raming 2023	Raming 2024	Raming totaal
Maatwerk via bijzondere bijstand	Deze kosten worden gedekt uit rijksmiddelen die in de meicirculaire van 2023 worden bepaald	N.t.b.	N.t.b.	N.t.b.
Extra financiële ondersteuning maatschappelijke partners	- Voedselbank €5.000 - SUN €10.000	€10.000	€5.000	€15.000
Klankbordgroep Armoedebestrijding Rijswijk	- Kosten voor het opzetten en uitvoeren van de pilot	€100.000	€100.000	€200.000



	armoedebestrijding (geen personeelskosten)			
Communicatiecampagne totaalaanpak armoede	Online en offline communicatiemiddelen, inclusief ontwerp, uitvoering en beheer	€30.000	€20.000	€50.000
Verkenning doelgroep middeninkomens en inrichting gestaffelde aanpak	Inhuur onderzoeksbureau en opleveren onderzoeksrapport, inclusief vervolgonderzoek gestaffelde aanpak afbouw gemeentelijke regelingen	€40.000	€20.000	€60.000
<b>Totale kosten actieplan Armoedebestrijding+</b>		<b>€180.000</b>	<b>€145.000</b>	<b>€325.000</b>

Daarmee komen we uit op een totaalbedrag van €325.000 voor de uitvoering van het actieplan Armoedebestrijding+. Het opgenomen budget is incidenteel en wordt verspreid over de jaren 2023 en 2024. In 2023 wordt €180.000 benut en in 2024 wordt de overige €145.000 ingezet. De subsidie voor het uitvoeren van de pilot armoedebestrijding wordt één keer per jaar uitgekeerd.

## 6. Terugkoppeling informatie- en brainstormsessie met de raad

Op 31 januari jongstleden heeft het college een informatie- en brainstormsessie georganiseerd om de raad te betrekken bij de vorming en inhoud van het actieplan Armoedebestrijding+. Het doel van deze bijeenkomst was om de raad te informeren en op een creatieve manier input van de raad op te halen die bijdraagt aan de verbetering van het actieplan en dus het armoedebeleid. Dat doel is bereikt. De belangrijkste aandachtspunten die de raad met het college heeft gedeeld, zijn: besteed meer aandacht preventie, minder hokjes denken alsook meer samenhang creëren en houd het simpel. De terugkoppeling van de raad heeft geleid tot wijziging van het actieplan.

- De belangrijkste wijziging was het verwijderen van het actiepunt 'boodschappenpas voor minima'. Hiermee was het college voornemens om te anticiperen op de inflatiecrisis door minimahuishoudens eenmalig een steun in de rug te geven. Bij nader inzien is dit actiepunt uit het plan gehaald, omdat de kosten relatief hoog liggen en de effecten vooral op de korte termijn in plaats van de lange termijn zichtbaar zijn.
- In plaats daarvan heeft het college in het actieplan meer nadruk gelegd op preventie en samenhang. Zo is het actiepunt 'klankbordgroep armoedebestrijding Rijswijk' aangescherpt. De aanscherping bestaat onder meer uit het gegeven dat we de input van ervaringsdeskundigen beter willen benutten. Dit doen we zoals eerder gezegd onder meer door partners, sleutelfiguren en ervaringsdeskundigen met elkaar in verbinding te brengen in de klankbordgroep en een budget beschikbaar te stellen voor het opzetten en uitvoering van een pilot armoedebestrijding.
- Het verwijderen van de eenmalige boodschappenpas levert een besparing van €380.000 op. Tegelijkertijd heeft college het budget voor de klankbordgroep armoedebestrijding Rijswijk verhoogd van €60.000 naar €200.000 voor de ontwikkeling en uitvoering van de pilotarmoedebestrijding.

De overige tips- en tops van de raad neemt het college mee in de ontwikkeling van de integrale armoedeaanpak.



**7. Vervolg, voortgang en monitoring**

Na de vaststelling van het actieplan gaan we met de acties aan de slag. We informeren de inwoners via de gemeentelijke communicatiekanalen over de acties die op hen van toepassing zijn. Ook wordt de Adviesraad Sociaal Domein geïnformeerd. Het actieplan betreft geen nieuw beleid, maar een eenmalige impuls op het bestaande armoedebeleid om inwoners te ondersteunen die last ondervinden van de inflatie- energiecrisis. Bij de ontwikkeling van de integrale armoedeaanpak, waarbij wel sprake is van nieuw beleid, wordt de Adviesraad Sociaal Domein nauw betrokken.

Verder informeren we uw raad structureel via een jaarlijkse voortgangsrapportage. Hierin lichten we toe hoe de voortgang verloopt, wat er goed gaat en beter kan, welke (maatschappelijke) ontwikkelingen wij zien en indien nodig wat we gaan doen om de armoedeaanpak op basis hiervan bij te stellen.

**8. Bijlage**

- Actieplan Armoedebestrijding+, corsanr. 23.003575

Burgemeester en wethouders,  
de secretaris,

de burgemeester,

P.M. Schuit

H. Sahin



De gemeenteraad van Rijswijk,  
Bijeen in openbare vergadering op 21 maart 2023  
Gelezen het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders  
d.d. 14 februari 2023, nr.

**BESLUIT:**

In te stemmen met het actieplan Armoedebestrijding+.

Aldus besloten door de Raad van de gemeente Rijswijk, in zijn openbare vergadering van 21 maart 2023

De gemeenteraad,  
de griffier,

de voorzitter,

J.A. Massaar, bpa

H. Sahin